

Veľká noc na Slovensku - zvyky a tradície

Veľká noc patrí na Slovensku k najobľúbenejším sviatkom. Nielen Veľký piatok, Veľkonočná nedeľa a Veľkonočný pondelok, ale celý tento príťažlivý čas láka vybrať sa do prírody, urobiť si radosť skvelými dobrotami a možnosťou byť spolu.

Splynutie pohanských a kresťanských zvykov

Obliecť si masku býčieho človeka a pochovať basu. Praktizovať ľubostné veštby v bielom odevu. Stavať máje ako symboly lásky a nového života. Topiť Morenu a vzývať sviežosť jari. Alebo sa oddať rozjímaniu v tichu sviečok počas sviatku Všetkých svätých. Splynutie pohanských a kresťanských zvykov vytvára jedinečné tradície v priebehu celého roka.

Vynášanie Moreny (2 týždne pred Veľkou nocou)

Jeden z najarchaickejších zvykov, ktorý sa zachoval do dnešných čias. Koná sa koncom zimy a vyjadruje túžbu ľudí skončiť s chladným počasím a privolať teplé lúče slnka.

Tento zvyk má korene v predkresťanskom období, keď ľudia verili, že prírodu ovládajú nadprirodzené sily, ktorých konanie možno ovplyvniť. Týmto silám pripisovali aj striedanie ročných období.

Morena symbolizovala zimu, preto ak ľudia chceli, aby prišla jar, museli ju zabiť, utopiť v potoku alebo upáliť. Mala podobu slamenej figuríny oblečenej do ženských šiat, ktorú niesli mladé devy so spevom k potoku. Pri brehu ju vyzliekli, zapálili a hodili do vôd rozmrzajúcej rieky.

Najčastejším termínom vynášania Moreny je Smrtná nedeľa (pôstna nedeľa dva týždne pred Veľkou nocou). V niektorých regiónoch vynášajú mládenci aj Deda, slamenu figurínu v podobe starého muža.

Veľkonočná šibačka alebo polievačka

Zvyk rozšírený na celom území Slovenska sa na dedinách aj v meste koná v posledný deň sviatkov Veľkej noci - na Veľkonočný pondelok.

S Veľkonočným pondelkom sa spájajú obyčaje kúpania, oblievania a šibania dievčat a žien. Tradičnou odmenou za šibačku či kúpačku je zdobené vajíčko tzv. kraslica ako symbol života.

Najstarším spôsobom zdobenia vajec bolo farbenie v rozličných rastlinných odvaroch, neskôr sa vyvinuli rozmanité techniky ako napr. batikovanie - nanášanie vosku na vajce ihlou a následné farbenie, pričom miesta pokryté voskom zostali nezafarbené.

V niektorých oblastiach Slovenska bolo zvykom v utorok po Veľkonočnom pondelku „odplácať“ mládencom polievačku. Dievčatá a ženy mali právo oblievať chlapov, čo sa spájalo s veselou odozvou.

POZVÁNKA

V piatok, **2. apríla 2021 o 18:00** pre Vás na Facebookovej a Youtubovej stránke Slovenského inštitútu pripravujeme veľkonočné prekvapenie!

Karina Szigeti operná speváka a Slovenský inštitút v Budapešti pripravuje veľkonočné prekvapenie, navštívte naše stránky v uvedenom čase!

Prijemné prežitie veľkonočných sviatkov Vám praje Slovenský inštitút Budapešť.